

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/147/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614205718
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8614205718.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Anny Ilčinovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa: Orange Slovensko, a. s., so sídlom Metodova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 697 270, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Bobák, Bollová a spol., s.r.o., so sídlom Dr. Vladimíra Clementisa 10, 821 02 Bratislava, IČO: 35 855 673, proti odporcovi: S. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. XX, XXX XX N. X., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: Združenie na ochranu spotrebiteľov Slovenska, so sídlom Farská 32, 071 01 Michalovce, IČO: 42 331 579, právne zastúpeného JUDr. Imrichom Hrubým, advokátom so sídlom Farská 32, 071 01 Michalovce, o zaplatenie 192,66 Eur s prísl., o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 03. 03. 2015, č. k. 8C/71/2014-50 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania.

Navrhovateľ nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a odporcovi sa ich náhrada nepriznáva.

Navrhovateľ je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy odvolacieho konania vo výške 29,98 Eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku na účet právneho zástupcu JUDr. Imricha Hrubého, advokáta.

odôvodnenie:

Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 73,66 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 5,5 % ročne zo sumy 73,66 Eur od 26. 07. 2013 do zaplatenia, a to v splátkach po 15 Eur mesačne splatných vždy k 16-temu dňu v mesiaci počnúc právoplatnosťou rozsudku s tým, že omeškaním čo i len jednej splátky sa stáva splatným celý dlh. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a vyslovil, že navrhovateľ nemá právo na náhradu trov konania a odporcovi sa ich náhrada nepriznáva. Zaviazal navrhovateľa nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 59,97 Eur, a to na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Imricha Hrubého, advokáta, v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodnutie vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti odôvodnil, cit.: „Pokiaľ ide o nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty uplatňovanej v tomto konaní, žalobcom uplatňované zmluvné pokuty boli v minulosti viackrát vyhlásené za neprijateľné zmluvné podmienky a nároky na ich zaplatenie boli súdmi zamietnuté (napr. rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 13. 08. 2010, č. k. 17C/23/2010-65 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 29. 06. 2011, č. k. 2Co/137/2010, obdobne napr. vo veci Okresného súdu Prešov zo dňa 16. 08. 2010, č. k. 17C/112/2010-35 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 09. 05. 2011, č. k. 18Co/136/2010). Žalobca v žalobe konštatoval, že v predmetnom konaní je zmluvná pokuta uplatňovaná na základe zmluvného dojednanja, ktoré zohľadňuje časový aspekt porušenia zmluvnej povinnosti a taktiež poukázal na to, že zmluvná pokuta je najviac vo výške zľavy, ktorá bola poskytnutá účastníkovi na mobilný telefón, čím podľa jeho názoru odstránil vady

vytýkané súdmi v minulosti. Podľa názoru súdu však navrhovateľom vykonaná zmena vo formulárových zmluvách v časti zmluvného dojednania o zmluvnej pokute sa neodstránila. Aj keď navrhovateľ uviedol, že v novom znení zohľadnil časový aspekt porušenia zmluvnej povinnosti vo vzťahu k výške zmluvnej pokuty, súd toto zohľadnenie považuje len za iluzórne. Navrhovateľ v novom formulárovom znení zmluvného dojednania o zmluvnej pokute (ktoré je posudzované v tomto konaní) stanovil, že výška zmluvnej pokuty sa bude znižovať zo sumy 119 Eur posledných 6 mesiacov doby viazanosti tak, že výška zmluvnej pokuty platnej pre druhú časť doby viazanosti sa vypočíta tak, že sa počet celých mesiacov medzi posledným dňom doby viazanosti a okamihom porušenia povinnosti (pokiaľ tento nastal počas druhej časti doby viazanosti) sankcionovanej zmluvnou pokutu vynásobí číslom, ktoré má v čitateli výšku zmluvnej pokuty, ako je táto uvedená v predchádzajúcej vete, a v menovateli číslo 6, výsledná suma zmluvnej pokuty získaná podľa pravidiel uvedených v predchádzajúcich dvoch vetách sa zaokrúhľuje na celé eurocenty nadol. Tým navrhovateľ de facto rozdelil dobu viazanosti (24 mesiacov) na dve obdobia (navrhovateľom označené ako časti doby viazanosti), a to obdobie prvých 18 mesiacov, počas ktorého ostáva výška zmluvnej pokuty v prípade porušenia zmluvných povinností zo strany spotrebiteľov konštantná (119 Eur) a dobu posledných 6 mesiacov, počas ktorej sa výška zmluvnej pokuty znižuje podľa zadaného vzorca s premennou, ktorá závisí od momentu, kedy dôjde (v období posledných 6 mesiacoch viazanosti) k porušeniu zmluvnej povinnosti zo strany spotrebiteľa. Takúto zmenu vo formulárovej zmluve súd nehodnotí ako odstránenie nedostatku, ale len ako časové zúženie účinkov tej istej neprijateľnej zmluvnej podmienky z doby 24 mesiacov (celej viazanosti) na 18 mesiacov (3/4 doby viazanosti). Zmluvné dojednanie tak nerozlišuje medzi prípadmi, kedy spotrebiteľ poruší zmluvné povinnosti hneď na začiatku zmluvného vzťahu (v prvom mesiaci) alebo tesne pred uplynutím 3/4 doby viazanosti (v 18. mesiaci). Súd tak s ohľadom na vyššie uvedený časový rozmer zmluvného dojednania o zmluvnej pokute nevidí rozdiel medzi novým znením zmluvného dojednania a jeho starým znením, ak by sa staré znenie (vyhodnotené ako neprijateľná zmluvná podmienka) uplatnilo v zmluve s viazanosťou na 18 mesiacov. Vzhľadom na uvedené súd nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty 119 Eur s prísl. zamietol. Vo výroku rozsudku výslovne neurčil zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute uplatňovanej v tomto konaní za neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve z dôvodu, že podľa názoru súdu ide o zmluvné dojednanie, ktoré už bolo v minulosti vyhlásené za neprijateľnú zmluvnú podmienku, avšak v tomto prípade ide len o jej modifikované znenie (zúženie časového rozsahu, jej aplikácie z celej doby viazanosti 24 mesiacov na dobu 18 mesiacov).

O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 142 ods. 1 v spojení s ust. § 151 ods. 1 O. s. p.. V konaní mal prevažný úspech odporca, ktorý si náhradu trov konania neuplatnil, preto súd rozhodol, že v konaní prevažne neúspešný navrhovateľ nemá právo na náhradu trov konania a odporcovi náhradu trov konania nepriznáva. Vedľajší účastník vstúpil do konania len v rozsahu uplatnenej zmluvnej pokuty a v tejto časti bol v konaní úspešný v celom rozsahu. Je nutné poznamenať, že vedľajší účastník vstúpil do konania za účelom ochrany spotrebiteľa pred uplatňovaním nekalých podmienok zo strany dodávateľa, čo je aj cieľom združení pôsobiacich na ochranu spotrebiteľa ako slabšej strany spotrebiteľského zmluvného vzťahu vo všeobecnosti. Vedľajšiemu účastníkovi vznikli trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné vyjadrenie 2 x 16,60 Eur (určené z tarifnej hodnoty veci 119 Eur podľa § 10 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.), režijného paušálu 2 x 8,39 Eur a vzhľadom na to, že právny zástupca vedľajšieho účastníka je preukázateľne aj platcom DPH, zvyšuje sa mu podľa § 18 ods. 3 vyhlášky odmena a náhrady o DPH vo výške 9,99 Eur (20 % z 49,98 Eur). Navrhovateľ je tak povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia 59,98 Eur.“

Proti tomuto rozsudku, s výnimkou výroku, ktorým bolo návrhu čiastočne vyhovie, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby odporca bol zaviazaný na zaplatenie zmluvnej pokuty s príslušným úrokom z omeškania. Ako dôvod uviedol, že dojednanie zmluvnej pokuty ako tzv. zabezpečovacieho inštitútu v zmluvných vzťahoch je plne v súlade s platným právnym poriadkom SR. V minulosti niektoré súdy vyhodnotili dohodu o zmluvnej pokute v dodatku žalobcu ako neprijateľnú zmluvnú podmienku z dôvodu, že výšku zmluvnej pokuty považovali za neprimerane vysokú a z dôvodu, že dohoda o zmluvnej pokute nezohľadňovala čas, kedy užívateľ služieb prestal plniť svoje zmluvné povinnosti. Navrhovateľ nedostatky dohody o zmluvnej pokute odstránil. Maximálna výška zmluvnej pokuty zodpovedá výške poskytnutej zľavy z kúpnej ceny mobilného telefónu a dohoda o zmluvnej pokute zohľadňuje časový aspekt porušenia zmluvných povinností. Navrhovateľ jasne a zrozumiteľne uviedol, že pri uzavretí dodatku poskytol odporcovi ako účastníkovi telekomunikačnej služby zvýhodnenie spočívajúce v poskytnutí zľavy z hodnoty mobilného

telefónu. Odporca mal možnosť voľby, či si kúpi mobilný telefón za riadnu maloobchodnú cenu bez akýchkoľvek ďalších záväzkov, alebo si kúpi mobilný telefón za zníženú cenu, teda so zľavou z kúpnej ceny na základe dodatku a po dohodnutú dobu viazanosti zostáva v zmluvnom vzťahu s navrhovateľom ako aktívny užívateľ služieb a bude platiť riadne a včas ceny za poskytnuté telekomunikačné služby. V dodatku z ktorého nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty si navrhovateľ v tomto konaní uplatňuje je časový aspekt porušenia zmluvných povinností zohľadnený. Dohoda o zmluvnej pokute rozlišuje, či došlo k porušeniu zmluvných povinností po uzavretí dodatku alebo pred uplynutím dohodnutej doby viazanosti. Zohľadnenie času porušenia zmluvných povinností v dohode o zmluvnej pokute má zachovať naplnenie funkcie zmluvnej pokuty, ktorou je zabezpečenie záväzkového vzťahu, motivácia k plneniu zmluvných povinností spojená s následnou sankciou za jej nesplnenie, reparácia spočívajúca v odstránení škodlivého následku, ktorý by mohol vzniknúť v príčinnej súvislosti s porušením povinností. Odporca nebol žiadnym spôsobom povinný, ani navrhovateľom nútený uzatvoriť dodatok k zmluve o pripojení. Poskytnutie mobilného telefónu za zľavnenú cenu bolo vo vzájomnom vzťahu medzi navrhovateľom a odporcom kompenzované vernosťou odporcu ako zákazníka. Model vzájomne akceptovanej modifikácie záväzkového vzťahu nie je možné realizovať bez platného dojednania zmluvnej pokuty, ktorej jednou z funkcií je zabránenie špekulatívnemu konaniu zo strany účastníka, ktorý pri vzniku zmluvného vzťahu využije poskytnuté výhody. Zmluvnú pokutu je nutné posudzovať z hľadiska zabezpečovacej, motivačnej, sankčnej, reparačnej funkcie s ohľadom na všetky relevantné okolnosti a vzájomne poskytnuté plnenia v rámci uzavretej zmluvy a dodatku. Dojednanie zmluvnej pokuty, ako aj jej výšky nemohlo spôsobiť nerovnováhu medzi účastníkmi zmluvného vzťahu. Dôvodom uzatvorenia dodatku bola pre odporcu možnosť získať za výhodnú cenu mobilný telefón, za ktorý by v prípade kúpy v rámci maloobchodných cien musel zaplatiť omnoho vyššiu cenu. Mobilný telefón si mohol odporca kúpiť za riadnu maloobchodnú cenu bez hrozby sankcie za nedodržanie zmluvných povinností a dohodnutá zmluvná pokuta neprevyšovala výšku poskytnutej zľavy z kúpnej ceny mobilného telefónu. Vzhľadom na výhodu, ktorú odporca na základe uzatvorenia dodatku k zmluve získal, je výška dohodnutej zmluvnej pokuty primeraná a objektívne nespôsobila poškodiť odporcu ako spotrebiteľa. Na záver uviedol, že z obsahu rozhodnutia súdu prvého stupňa nie je zjavné, aby vedľajší účastník predložil súdu súhlas žalovaného so vstupom vedľajšieho účastníka do konania. Ak preto vedľajší účastník súhlas žalovaného so vstupom do konania súdu nepredložil, navrhuje v súlade s ust. § 93 ods. 3 O. s. p. v platnom znení na vstup vedľajšieho účastníka do konania neprihliadať a nepriznať mu náhradu trov konania, lebo od 01. 01. 2015 musí vedľajší účastník disponovať so súhlasom účastníka, popri ktorom sa zúčastňuje na konaní.

Vedľajší účastník k podanému odvolaniu navrhol rozsudok v zamietavom výroku potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania 29,98 Eur.

Odvolací súd v zmysle zásad ustanovenia § 212 O. s. p. preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti, spolu s konaním ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O. s. p. a zistil, že odvolanie žalobcu smerujúce proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti nie je opodstatnené.

Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvého stupňa na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Odvolací súd nemá dôvod na odklon od právneho názoru vyjadreného v rozsudku Krajského súdu v Prešove vo veci 7Co 36/2015 a ani odvolacie námietky ho o tom nepresvedčili cit. : „V danom prípade ako to vyplýva z obsahu spisu medzi účastníkmi bola uzatvorená štandardná formulárová spotrebiteľská zmluva. Uvedené je dôvodom k tomu, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednania majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pritom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu neinformovanosti, alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy.

Základnou črtou spotrebiteľskej zmluvy je to, že je pre spotrebiteľa vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluva o poskytovaní verejných služieb a jej dodatok túto charakteristiku spĺňajú. Ich súčasťou boli bez akýchkoľvek pochybností zmluvné dojednania

majúce charakter všeobecných obchodných podmienok, ktoré žalovaný ovplyvniť nemohol, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov.

Smernica rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväžiť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstoje ako celok. Súdny dvor dokonca považuje ochranu spotrebiteľa podľa článku 6 smernice za tak významnú, že sa má klásť principiálne na roveň vnútroštátnym pravidlám verejného poriadku a to v záujme vyššej kvality života.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 veta prvá OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

Občiansky zákonník za neprijateľnú podmienku v ustanovení § 53 ods. 4 písm. k) považuje aj dojednanie vyžadujúce od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Občiansky zákonník s takouto neprijateľnou podmienkou spôsobujúcou značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spája v ustanovení § 53 ods. 5 sankciu neplatnosti.

Keďže ustanovenie § 53 OZ nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (40a OZ) išlo o neplatnosť absolútnu pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti.

Ustanovenie § 544 OZ umožňuje účastníkom pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dojednať si zmluvnú pokutu. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie jej výšky alebo spôsobu jej určenia. Výška zmluvnej pokuty nie je zákonom limitovaná, avšak nemôže byť v rozpore so zásadou zakotvenou v ustanovení § 3 ods. 1 OZ. Vychádzajúc z tohto ustanovenia výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

V prejednávanej veci výška zmluvnej pokuty v dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb bola stanovená ako rozdiel medzi bežnou maloobchodnou cenou mobilného telefónu a kúpnu cenou, za ktorú žalobca odpredal mobilný telefón žalovanému a patrila za porušenie konkrétne vymenovaných zmluvných povinností, čo je zrejme z článku 2 bodu 2.5 dodatku. Takéto označenie postihujúce rôzne porušenia povinností zo strany spotrebiteľa je neakceptovateľné. Na tom nemení nič ani fakt, že žalobca sa snažil pri zmluvnej pokute zohľadniť časový aspekt porušenia zmluvných povinností, pričom k zníženiu výšky zmluvnej pokuty dochádzalo až v prípade porušenia zmluvných povinností v posledných šiestich mesiacoch z celkovej 24 mesačnej doby viazanosti. Pri takomto dojednaní spotrebiteľ mal povinnosť uhradiť zmluvnú pokutu v plnej výške pri porušení zmluvných povinností počas prvých osemnástich mesiacov doby viazanosti, čo nemožno označiť za primerané. Je rozdiel medzi tým, či k porušeniu povinnosti došlo v 1. mesiaci zmluvného vzťahu alebo v 18. mesiaci doby viazanosti. Okrem toho nie každé porušenie povinnosti je rovnakej intenzity a významu. Rovnako pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška pohľadávky vzniknutej porušením záväzku. Paušálne dojednanie zmluvnej pokuty umožňujúce zníženie výšky zmluvnej pokuty jedine pri porušení zmluvných povinností v poslednej štvrtine zmluvného vzťahu, ktoré vôbec nezohľadňuje intenzitu a význam toho ktorého porušenia povinností a ani výšku pohľadávky vzniknutej porušením záväzku predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje pri akomkoľvek i menej významnom porušení povinností uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu v plnej výške v prvých troch štvrtinách trvania zmluvného vzťahu.“

K odvolacím námietkam, že z rozhodnutia nie je zjavné, aby vedľajší účastník predložil súdu súhlas žalovaného so vstupom do konania vedľajšieho účastníka odvolací súd po preskúmaní veci dospel rešpektujúci ústavnú zásadu práva na spravodlivý proces k záveru, že vstup vedľajšieho účastníka do konania je potrebné posudzovať podľa zákona účinného v čase jeho vstupu. Je rozhodné, že vstup vedľajšieho účastníka do konania bol súdu prvého stupňa oznámený dňa 11. 12. 2014 (č. I. 34 spisu) a v rozhodnom období sa explicitne zákonom súhlas účastníka, na strane ktorého vystupovať v konaní

mieni, nevyžadoval tak, ako to predpokladali právne predpisy účinné v čase oznámenia vstupu. Iba takýto ústavnokonformný výklad dáva zadosť vyššie spomenutej zásade práva na spravodlivý proces.

Združenie na ochranu spotrebiteľov Slovenska je registrovaným združením, u ktorého je v evidencii občianskych združení vo výpise z registra uvedený predmet činnosti - spotrebiteľské. Združenie na ochranu spotrebiteľov Slovenska je združením, ktoré môže vstúpiť do konania ako vedľajší účastník vo veci ochrany práv spotrebiteľa (ide o predmet jeho činnosti).

Z dôvodovej správy k § 93 ods. 2 O. s. p. (k novele účinnej od 15.10.2008): „Navrhovaná právna úprava súvisí s právnou úpravou v zákone č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení 539/2005 Z. z. a zákona 326/2007 Z. z., v zákone č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a v zákone č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov. Úprava má za cieľ umožniť širšiu ochranu osobám na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby najmä združenia a súvisí aj s transpozíciou rôznych smerníc určených na ochranu spotrebiteľa, osôb, vo vzťahu ku ktorým bola porušená zásada rovnakého zaobchádzania a pod. Navrhovaná právna úprava umožňuje rozšíriť predmet konania na návrh vedľajšieho účastníka. Cieľom navrhovanej úpravy je rozšíriť ochranu práv na prípady, na ochrane ktorých existuje dôležitý verejný záujem, avšak v ktorých by bolo veľmi problematické zo strany subjektov - ktoré majú vzhľadom na svoje zameranie alebo predmet činnosti záujem na ochrane tohto verejného záujmu - vstupovať do konaní (najmä na strane navrhovateľa) ako vedľajší účastníci. Dôvodom je fakt, že v danej situácii by bolo takmer nemožné preukázať právny záujem na výsledku. V praxi ide hlavne o právnické osoby v postavení mimovládnych organizácií zameraných na ochranu jednotlivcov a skupín pred diskrimináciou, o združenia na ochranu spotrebiteľov a podobne“.

Podľa bodu 50 uznesenia Súdneho dvora zo dňa 16.11.2010 vo veci C-76/10 (Pohotovosť s.r.o. proti P. E.) „Vzhľadom na povahu a význam všeobecného záujmu, na ktorom sa zakladá ochrana spotrebiteľov, ktorú smernica 93/13 zabezpečuje, jej článok 6 musí byť považovaný za ustanovenie, ktoré je rovnocenné s vnútroštátnymi pravidlami, ktoré v rámci vnútroštátneho právneho poriadku majú právnu silu noriem verejného poriadku (rozsudok Asturcom Telecomunicaciones, bod 52).

Nevyslovenie súhlasu so vstupom vedľajšieho účastníka do konania nie je možné považovať za nesúhlas účastníka konania so vstupom (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej vo veci 6Cdo 323/2013). Skutočnosť, že vôľu vstúpiť do určitého konania prejaví právnická osoba, činnosť ktorej je zameraná na ochranu práv spotrebiteľa, neznamena, že spotrebiteľ musí s jej vstupom do konania súhlasiť. Povahe a účelu občianskeho súdneho sporového konania by sa priecil vstup takéhoto vedľajšieho účastníka do konania, ktorý by bol spotrebiteľovi nanútený. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 3Cdo 188/2012 publikované ako rozhodnutie 62. v Zbierke rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 4/2014). V predmetnej veci vstup vedľajšieho účastníka nemožno vyhodnotiť ako nanútený, keďže výslovný nesúhlas žalovaného so vstupom vedľajšieho účastníka nie je obsahom spisu.

Podľa článku 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa členské štáty zaviazali k vytvoreniu účinných mechanizmov, aby sa predchádzalo súvislému používaniu neprijateľných (nekalých) zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Práve vedľajší účastník môže privodiť naplnenie tohto cieľa svojou aktivitou.

Podstatou účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného je snaha všetkými dostupnými procesnými prostriedkami pomôcť tejto strane, na ktorej v konaní vystupuje, k výhre v spore a má rovnaké procesné práva a povinnosti, ako hlavný účastník konania, teda môže podávať opravné prostriedky.

Ak by išlo o neinformovaného spotrebiteľa, súd v takýchto prípadoch zohľadní úkon vedľajšieho účastníka, aj keď odporuje úkonu spotrebiteľa, ale je v jeho záujme (§ 93 ods. 4 O. s. p.). Je neakceptovateľné (porov. uznesenie Súdneho dvora Európskej únie C-76/10 POHOTOVOSTĚ, bod 50), aby súd bol nástrojom na priznávanie plnení z neprijateľných zmluvných podmienok (príp. na základe nekalých obchodných praktík) voči neinformovaným spotrebiteľom (porov. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C 429/05, bod 61 „V bode 26 už citovaného rozsudku Océano Grupo Editorial a Salvat Editores Súdny dvor rozhodol, že účel článku 6 smernice 93/13, ktorý členským štátom

ukladá zabezpečiť, aby nekalé podmienky neboli pre spotrebiteľa záväzné, nemožno dosiahnuť, ak je na spotrebiteľovi, aby sám poukázal na nekalý charakter týchto podmienok. V sporoch, ktorých hodnota je často obmedzená, môžu náklady na služby advokáta prevyšovať záujem, ktorý je predmetom sporu, čo môže spotrebiteľa odradiť od toho, aby sa proti uplatneniu nekalých podmienok bránil. Ak je pravdou, že v mnohých členských štátoch procesné pravidlá jednotlivcom umožňujú, aby sa obhájali v takých sporoch sami, existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že najmä z dôvodu svojej nevedomosti spotrebiteľ na nekalý charakter jemu predložených podmienok nepoukáže. Z toho vyplýva, že účinnú ochranu spotrebiteľa možno dosiahnuť, len ak sa vnútroštátnemu súdu prizná možnosť posúdiť uvedené podmienky bez návrhu.“).

S poukazom na čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS, ktoré predstavuje kogentné pravidlo európskeho práva, podľa ktorého súd nemá aplikovať a prihladiť na také procesné pravidlo vnútroštátneho práva, ktoré vo svojich účinkoch bráni naplneniu myšlienky a zmyslu ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v zmysle cieľov Smernice Rady 93/13/EHS. Je treba ustanovenie § 93 ods. 4 O. s. p. vykladať tak, že ak vedľajší účastník vstúpil do konania do právoplatného skončenia veci, je treba mu rozhodnutie doručiť a umožniť mu podať opravný prostriedok, ak sa takýmto opravným prostriedkom dá zabrániť porušeniu čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13 ES o neprijateľných zmluvných podmienkach.

Občiansky súdny poriadok vôbec nebráni vedľajšiemu účastníkovi podať opravný prostriedok do právoplatného skončenia konania. Prioritu musí mať verejný záujem na zbavení spotrebiteľa účinkov neprijateľnej zmluvnej podmienky v rovine pravidiel verejného poriadku (uznesenie C-76/10, bod 50).

Súd je povinný vykladať aplikovať ustanovenie § 93 ods. 4 O. s. p. umožňujúce vedľajšiemu účastníkovi konať samému za seba tak, aby sa nezmarila možnosť vedľajšieho účastníka zbaviť spotrebiteľa plnenia z neprijateľnej zmluvnej podmienky (nekalej obchodnej praktiky), ak konanie ešte nie je právoplatne skončené.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd s osvojením si dôvodov napadnutého rozhodnutia rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania postupom vyplývajúcim z ust. § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

Navrhovateľ bol v odvolacom konaní neúspešný a tomu zodpovedá aj výrok o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 1 O. s. p.) v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p.. Odporcovi v priebehu odvolacieho konania žiadne trovy nevznikli. Vedľajšiemu účastníkovi vznikol nárok na náhradu trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby, vyjadrenie k odvolaniu vychádzajúc z hodnoty predmetu sporu 119 Eur, a to vo výške 16,60 Eur + režijný paušál vo výške 8,39 Eur a vzhľadom na to, že právny zástupca vedľajšieho účastníka je preukázateľne aj platiteľom DPH zvyšuje sa mu sadzba o DPH vo výške 4,99 Eur (20 % z 24,99 Eur). Navrhovateľ je tak povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 29,98 Eur (16,60 Eur + 8,39 Eur + 4,99 Eur) v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Trovy je povinný nahradiť na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka v zmysle ust. § 149 ods. 1 O. s. p..

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.